

TO IN ONO.

„Tekma.“

Pisatelj gosp. Anton Funtek je spisal — kakor so že poročali dnevniki — novo dramo „Tekma“. Nje vsebina je ob kratkem naslednja:

Andrej Lesovin, ravnatelj umetniške akademije, se je udeležil tekme za razstavo. Prvo nagrado pa dobi njegov bivši učenec Danej, ki mu je pred tremi leti ministrstvo podelilo popotni štipendij. Slučajno je prišel Danej v mesto v Švici, kjer je bila Lesovinova hči Stana v vzgajališču. Videla sta se tamkaj samo kot tujca, vendar sta si v prijetnem spominu. — Ko Danej zve, da je prejel prvo nagrado, ga veselje prižene k Lesovinu, o katerem pa mu ni znano, da se je tudi udeležil tekme. Skrajno častiželjnega Lesovina zadene Danejev uspeh do živega. Razjarjen ga pozove na novo tekmo: Ministrstvo mu je poverilo skupino za novi muzej; to skupino naj izdelata nezavisno drug od drugega, da se bo videlo, kdo je mojster. Danej se izprva brani, naposled pa mu ob Lesovinovem sarkazmu zavre kri, da pristane na tekmo. —

Kritika je večinoma odklonila Lesovinov kip, Danejevega pa brezpogojno pozdravila z navdušenimi besedami. Lesovin trpi, toda vse muke zapira v sebe. — Danej in Stana si priznata ljubezen. Deklica je, dasi miluje očeta, ogorčena nanj, ker jemlje Daneju pravico do umetnosti. Danej pove Lesovinu, da noče tekmovati z njim, ker ljubi njegovo hčer. Stana vpriče očeta prizna, da tudi ljubi Daneja. Lesovin jo pahne od sebe, kar razljuti Daneja do skrajnosti. Zaroti se, da si pridobi Stano in da ga bo Lesovin moral priznati za umetnika. Zato pravi, da izvrši skupino in da tako izvede boj do konca.

V teku nastopnega tedna povzročita neprestana razburjenost in v zvezi z njo uživanje težkih vin, da se Lesovin nekega dne nezavesten zgrudi na tla. Mimo tega se pri njem pojavljajo znaki duševne zmedenosti. Zato pride Stana Daneja prositi, naj odide v tujino, sicer pritira očeta v smrt. Danej se da preprositi. Lesovina prižene nemir k Daneju, da vidi, kako napreduje skupina za muzej. Danej jo razbije. Toda Lesovin noče takega „usmiljenja“. Mladostna moč Danejeva in zavest svoje lastne onemoglosti ga vrhutega razdražita tako, da natoči Daneju strupa v vino. Ko hoče Danej piti, pa mu izbije kozarec iz roke, zakaj morilec vendarle noče biti. Njegova razburjenost je priklopela do vrha. Zviškoma se zg.udi na tla, zadet od kapi. Zemlja ga je potegnila nase, ko v brezmejni častiželjnosti ni hotel živeti med ljudmi.

„Ljudski oder.“ Dne 2. in 11. februarja je gostoval na „Ljudskem odru“ g. Verovšek, član deželne gledališča. Nastopil je v svetovnoznanu burki „Pri belem konjičku“, katero si je tudi lansko leto izbral za svoj častni večer ob priliki 25 letnega delovanja kot igravec. Da je igral dovršeno, ni treba niti posebej omenjati. Z burnim aplavzom sprejet, je stal ves čas na višini igre in podal podobo ne baš preveč pre-

brisanega in duhovitega „zajfarja“ na letovišču na tak način, da se bo pač vtisnil vsakemu v trajen spomin. Vsi drugi igralci so se očitno potrudili, napraviti igro kar moškoče popolno, tako da je ta predstava odločno precej presežala vse dosedanje. Gostilničarka „Pri belem konjičku“ je bila prav ljubka in zraven gorenjsko resolutna vdovica. Dr. Kovač se je pošteno potrudil; zdi se nam, da včasih celo preveč. Advokat naj bo sicer živahen, a vendar nekoliko umerjenejši in starejši. Saj mora vendar šteti vsaj nekaj nad 30 let! Maks Jerina nam je ugajal; bil je neroden in nekoliko neokusno oblečen — a to zahteva vloga in prav to ga dela pripravnega za kontrast drugim ljubimcem v tej igri. Natakari Zan je očitno s prav dobrim uspehom opazoval natakarije v njih obnašanju nasproti podrejenim in nasproti gostom. Tilka je bila prav ljubek mestni čmrlj. Pravtako so se tudi ostale dame in gospodje vobče dobro podali v okvir vse burke.

I. D.

Zajčev učenec — komponist opere „Krst pri Savici“. Dne 8. februarja je priredilo društvo „Bratje hrvatskega Zmaja“ v Zagrebu svojemu častnemu članu skladatelju Iv. pl. Zajcu proslavitevni večer k njegovi 80letnici. Pri tej priliki je domobranska godba pod izbornim vodstvom Muhvića prvič javno izvajala uverturo „Novela od Stanca“, prvo večjo samostojno skladbo nadebudnega mladega glasbenika, cand. phil. Božidara Širola, najboljšega učenca Zajčeve šole. Takoj ob prvem svojem nastopu si je osvojil mladi Širola zagrebško občinstvo, kakor sodimo po kritikah v zagrebških listih. Namenoma navajam nekatere doslovno. Tako piše Hrvatska (9. februarja): „Ali i Zajc se odužio svima nama — predao je jučer javnosti jednoga svoga učenika, da dalje ponese njegove ideje, kad smalaksa stari lav. — Starac maestro uživao je u svome učeniku, a ganuto občinstvo obojici je nebrojeno puta aplaudiralo. — Mladome skladatelju naše iskrene čestitke.“ — Neues Tagblatt (istega dne): „Der junge Mann, ein Jünger Zajc', trat mit dieser Komposition zum erstenmal vor die Öffentlichkeit. Sein Debüt war von schönem Erfolg begleitet. Er bot uns ein Tongemälde zur Novelle vom Stanac, einer Komödie von Marin Držić. — Die Komposition weist entschiedenes musikalisches Talent auf. Die mit Geschicklichkeit angeschlagenen volkstümlichen Töne erheben noch ihren Wert.“ — Dalje uradna Agrar-Zeitung: „Vorerst wurde von der Landwehrkapelle als Erstlingswerk von Zajc' talentiertem Schüler Božidar Širola aus der Taufe gehoben, das dem jugendlichen Komponisten rauschenden Beifall und viel ehrliche Anerkennung einbrachte.“ — Narodne Novine: „Napokon nam je osobito iztaknuti i pohvaliti ‚Predigru noveli od Stanca‘, skladbu darovitoga i marljivoga mladića Božidara Širole, koju je na početku svirao domobranski orkestar. Ovaj učenik Zajčev obriče već danas, da će nam danas sutra biti na čast. Njegova kompozicija vrlo je živa, osnovana na